

Skadeförebyggande processer och teknik för rörinstallationer och våtrum för minskade vattenskador i byggnader

VASKA var ett unikt byggforskningsprojekt som genomfördes i samband med bomässan i Umeå 1987 för att minimera risken för vattenskador. Frågan är om det systematiska, skadeförebyggande arbete, som detta innebar, gav långsiktiga resultat och därmed är värt att fortsätta satsa på.

BAKGRUND

Syftet med VASKA var att med noggrann projektering och kontroll av utförande minimera risken för vattenskador i de två bostadsområden som omfattades av Bo 87. Avsikten var att skapa byggnormer för vattenskadesäkert byggande och visa på möjliga lösningar för byggbranschen. Drygt tio år senare kom en första uppföljning av projektet. I samband med den kunde man konstatera att inga vattenskador hade uppstått i några av de bostäder som omfattades av projektet. Det var ett anmärkningsvärt bra resultat som tydde på att det systematiska skadeförebyggande arbetet som gjordes med VASKA verkade göra nytta. Nu har 25 år passerat med VASKA och frågan är om slutsatsen är densamma, att ett systematiskt skadeförebyggande arbete ger resultat.

Syfte

- Följa upp VASKA-projektet för att se om de tekniska lösningarna som tillämpades har medfört och fortfarande medför fördelar avseende vattenskador
- Bedöma nyttan med strategiskt arbete av det slag som VASKA innebär när det gäller vattenskador i byggnaders installationer och våtrum
- Föreslå framtida åtgärder för att minska antal, omfattning och kostnad på vattenskador
- Ta fram ett förslag till bokföringsinstruktion för insamling av data om vattenskador
- Ta fram förslag på strategier för utvärderingsbarhet i framtida forskningsprojekt kopplade till vattenskador

SLUTSATSER

Enligt denna studie är det ovanligare med vattenskador i VASKA-husen i både lägenheter och småhus. Med andra ord var detta

strategiskt arbete som genom planerade insatser för att minska vattenskadorna framgångsrikt. Dock behövs vid framtida studier av detta slag ett större fokus på att möjliggöra utvärdering i efterhand.

Mer forskning som behandlar verkliga, rätt bokförda vattenskador behövs för att utröna hur byggnader ska uppföras för att minska vattenskadekostnaden i samhället. Studier behövs för att följa nyttan med ett förhoppningsvis betydligt större skadeunderlag.

Med tiden har det trots allt skett skador i VASKA-husen. Vid besiktningen av småhusen framkommer att alla är medvetna om att de bor i ett VASKA-hus men har ingen uppfattning om hur huset ska underhållas. I lägenheterna kan det misstänkas vara ännu sämre ställt med dessa kunskaper. VASKA fokuserade på att hantera uppförandet av husen. Ett framtida förebyggande arbete bör ta ett grepp om vattenskadesäkerheten över byggnaders livscykel där renoveringsproblematik och brukarens beteende och information till olika aktörer under byggnadens driftsfas är i fokus utan att de tekniska lösningarna, projekteringen och utförandet försummas. Detta skulle kunna leda till kostnadsoptimala byggnader i ett vattenskadesäkerhetsperspektiv där det i framtiden är troligt att energianvändningskrav leder till mer komplexa konstruktioner där vattenskador leder till högre åtgärdskostnader.

Avloppsskadorna verkar inte ovanligare i VASKA-hus än i andra hus, troligen på grund av att en vanlig skadeorsak för avloppssystem är stopp i avlopp, vilket inte VASKA löste. Forskning och utveckling behövs för att förbättra avloppssystemen så att dessa problem undviks. Tekniska lösningar, utförande, materialval, skyddssystem och underhållsaspekter behöver förbättras, inte minst för flerbostadshus.

Läs mer

[Dennis Johansson Skadeförebyggande processer och teknik för rörinstallationer och våtrum för minskade vattenskador i byggnader](#)

Kontakter

Dennis Johansson, dennis.johansson@hvac.lth.se
Avdelningsföreståndare, Installationsteknik – Lunds Tekniska Högskola, Tel: 070-666 13 20 <http://www.hvac.lth.se>